

Handläggare: Håkan Serdén
Telefon: 08 - 508 01 114

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Satsa mer forskning på stadens museer

Remiss från kommunstyrelsen av motion 2010:20 (KS-dnr 328-1599/2010)

Förslag till beslut

Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Verner Stadthagen
administrativ chef

Håkan Serdén
kanslichef

Sammanfattning

Mats Berglund (MP) föreslår i sin motion (2010:20) att staden i ökad utsträckning bör knyta forskare till sina olika verksamheter – såväl stadens museer som övriga förvaltningar. Enligt motionären bör kommunfullmäktige låta utreda vilka museer och förvaltningar som kan stärka sin kompetens genom forskningsprojekt. Förvaltningen kan för egen del konstatera att den huvudsakligen tillgodogör sig det FoU-arbete som inom staden bedrivs av utbildningsnämnden samt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Förvaltningen har inte behov att fast knyta forskarutbildad personal till sin organisation, men är intresserad av att delta i olika FoU-projekt som syftar till att utveckla förvaltningens arbete. Samtidigt är förvaltningen medveten om att andra förvaltningars behov av forskare kan se annorlunda ut. Sannolikt skiftar behovet av forskarinsatser stort mellan olika nämnder såväl i nuet som över tiden. Mycket talar för att stadens verksamheter i framtiden gradvis måste bli mer och mer kunskapsintensiva för att kunna tillgodose invånarnas krav, uppnå de kvalitetsmål som sätts och de garantiåtaganden som görs. Vid en kommuncentral och samlad bedömning behöver detta beaktas.

Bilaga: Motion 2010:20 ”Satsa mer forskning på stadens museer” av Mats Berglund (MP)

Remissen

Kommunstyrelsen har för yttrande senast den 30 december 2010 remitterat motion 2010:20 av Mats Berglund (MP) om att satsa mer forskning på stadens museer till kulturnämnden samt stadsdelsnämnderna i Rinkeby-Kista, Skärholmen och Älvsjö samt till stadsledningskontoret.

Motionen

Mats Berglund (MP) föreslår i sin motion att staden i ökad utsträckning bör knyta forskare till sina olika verksamheter – såväl stadens museer som övriga förvaltningar. Enligt motionären bör kommunfullmäktige låta utreda vilka museer och förvaltningar som kan stärka sin kompetens genom forskningsprojekt. En förteckning på möjliga forskningsprojekt bör snarast tas fram inom berörda förvaltningar. Vidare föreslås att stadsmuseet ska låta utlysa ett antal kortare forskartjänster för disputerade forskare i syfte att färdigställa ansökningar om projektmedel från forskningsråden. Motion 2010:20 bifogas (*bilaga*).

Bakgrund

Definitioner

Forsknings- och utvecklingsverksamhet (FoU-verksamhet) definieras, enligt en internationellt vedertagen norm, som ”verksamhet på systematisk grundval för att öka fonden av vetande, att utnyttja detta vetande för nya användningsområden och alternativt åstadkomma nya eller förbättrade produkter, system eller metoder”.

Forskning i bred mening kan indelas i tre olika undergrupper: grundforskning, tillämpad forskning och utvecklingsarbete. Vid grundforskning söker man efter ny kunskap och nya idéer utan någon bestämd tillämpning i sikte, medan man inom tillämpad forskning har en bestämd tillämpning i sikte. Med utvecklingsarbete avses att systematiskt och metodiskt utnyttja forskningsresultat och vetenskaplig kunskap och nya idéer för att åstadkomma nya produkter, nya processer, nya system eller väsentliga förbättringar av sådana.

Grundforskning bedrivs i huvudsak vid statliga forskningsinstitutioner eller finansieras med statliga medel, medan utvecklingsarbete förekommer och finansieras brett i samhället inom såväl näringslivet som offentliga institutioner. Den tillämpade forskningen sker företrädesvis vid offentligt finansierade forskningsinstitutioner och inom företag i vissa branscher – t.ex. läkemedelsindustrin.

Tidigare studie av stadens FoU-verksamhet

Stockholms stads FOU-satsningar kartlades av Utrednings- och statistikkontoret (USK) år 1995, som ett led i att besvara en enkät från Statistiska Centralbyrån (SCB). SCB:s enkät syftade till att kartlägga den totala FoU-verksamheten i Sverige. Statens och näringslivets satsningar var sedan länge väl kända och omfatt-

ningen av dessa skulle uppdateras. Omfattningen av kommunsektorns FoU-verksamheter var däremot okänd och behövde kartläggas för att möjliggöra att man från svensk sida skulle kunna söka FoU-medel ur EU-fonder för detta ändamål.

I stadens enkätsvar redovisades i korthet följande. År 1994 satsade staden (exklusive bolagssektorn) närmare 60 mnkr på sammanlagt ett 80-tal olika FOU-projekt (varav hälften inom socialförvaltningens FOU-byrå). Av det nämnda beloppet finansierades ca 40 mnkr av kommunalskattemedel, ca 14 mnkr av statsbidrag samt ca 4 mnkr av bidrag från stiftelser, fonder och externa samarbetspartners. De kommunala medlen för FOU-verksamheten förmedlades via anslag hos kommunstyrelsen och nio olika facknämnder/styrelser. Resurserna fördelades på följande ämnesområden: gemensam kommunadministration (20 %), arbete och näringsliv (3 %), mark och bostäder (6 %), kommunikationer (2 %), fritid och rekreation (1 %), kultur (19 %), energi, vatten och avfall (1 %), utbildning (6 %), vård och omsorg (32 %) samt miljö och hälsoskydd (9 %). Inom ämnesområdet kultur redovisades FoU-kostnader under kulturnämnden och arkivnämnden för bl.a. stadsmuseet, kommittén för stockholmsforskning och forskarservice.

Sammanställningen låter antyda att stadens nämnder och styrelser i mitten av 1990-talet bedrev och beställde FOU-verksamhet i en inte helt obetydlig omfattning inom ett flertal ämnesområden och att denna verksamhet förutsatte att forskarutbildad personal anlätades som anställda eller konsulter. Förvaltningen känner inte till att någon liknande sammanställning av stadens FOU-verksamheter gjorts senare.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen kan konstatera, att staden under många decennier genomfört och nu genomför projekt med hjälp av olika FoU-satsningar. Dessa har genomförts och letts av forskare. Nämnda satsningar har bland annat syftat till att utveckla metoder för pedagogiskt och socialt arbete. Förvaltningen kan konstatera att detta samarbete med universitets- och högskoleinstitutioner varit gynnsamt för att utveckla arbetsmetoder och arbetssätt inom väsentliga verksamhetsområden som förvaltningen har ansvar för - förskolan och socialtjänsten samt omsorgerna om personer med funktionsnedsättning respektive äldre. Mot den bakgrunden har förvaltningen inget att invända mot att sådana forskarledda FoU-satsningar även framgent bedrivs av eller beställs och finansieras av staden.

Härutöver är delar av stadsdelsförvaltningens verksamheter (förskolor, omsorgs- verksamheter av olika slag) brukare av stadens olika kulturinstitutioner - såsom stadens museer, kulturhuset, Liljevalchs konsthall och stadsteatern. Huruvida en hög kvalitet i detta kulturutbud är beroende av att det i dessa verksamheter finns forskarutbildad personal eller bedrivs FOU-projekt där får nämnda institutioner

själva yttra sig om. Förvaltningen finner dock inte – bl.a. mot bakgrund av den tidigare FoU-studien inom staden - skäl ifrågasätta motionärens uppfattning att så skulle kunna vara fallet.

Enligt förvaltningens uppfattning finns det anledning anta att även den primärkommunala verksamheten kräver ett ökat behov av avancerade kunskaper för att kunna upprätthålla god kvalitet i linje med brukarnas krav och förväntningar. Inte minst kravet på att de insatser inom vård och omsorg som ges ska vara evidensbaserade talar för detta. Under senare år har mer av stadsdelsförvaltningarnas verksamhet kommit att koncentreras på beställning av tjänster och därmed också mer av kontroll, uppföljning och utvärdering. Likaså ställer de målsättningar som anges i Vision 2030 om ett Stockholm i världsklass krav på avancerade kunskaper som ständigt behöver utvecklas. Mot den bakgrunden kan det därför bli naturligt att staden inom ramen för ett nödvändigt utvecklingsarbete inom dess olika verksamheter ”systematiskt och metodiskt utnyttjar forskningsresultat, vetenskaplig kunskap och nya idéer för att ta fram nya produkter, nya processer och nya system eller i vart fall genomföra väsentliga förbättringar av redan befintliga sådana”. I sådant kvalificerat utvecklingsarbete är det som regel nödvändigt att kunna ha tillgång till forskare eller forskarutbildad arbetskraft.

Stadsdelsförvaltningen kan för egen del konstatera att den huvudsakligen tillgodosgör sig det FoU-arbete som inom staden bedrivs av utbildningsnämnden samt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Förvaltningen har inte behov att fast knyta forskarutbildad personal till sin organisation, men är intresserad av att delta i olika FoU-projekt som syftar till att utveckla förvaltningens arbete. Samtidigt är förvaltningen medveten om att andra förvaltningars behov av forskare kan se annorlunda ut.

Förvaltningen saknar kunskap om den nu faktiska omfattningen inom staden av utvecklingsarbete och forskningsprojekt av olika slag. Förvaltningen har därför svårt att ta ställning till motionärens förslag om att generellt stärka kompetensen vid stadens förvaltningar genom forskning. Det konkreta förslaget som berör stadsmuseet får kulturnämnden yttra sig över. Sannolikt skiftar behovet av forskarinsatser stort mellan olika nämnder såväl i nuet som över tiden. Som ovan antytts talar samtidigt mycket för att stadens verksamheter i framtiden gradvis måste bli mer och mer kunskapsintensiva för att kunna tillgodose invånarnas krav, uppnå de kvalitetsmål som sätts och de garantiåtaganden som görs. Vid en kommuncentral och samlad bedömning behöver detta beaktas.
